

MILIEU Babel-avond over klimaatverandering en stedelijk ontwerp

'Moeten we wel in lager gelegen gebieden blijven investeren?'

Hoe tover je Zaanstad om tot een gemeente die de klimaatverandering kan doorstaan? Kijk vooral naar de natuur die er is en doe daar je voordeel mee, vindt stedenbouwkundige Anouk Distelbrink. „Koester het veenweidegebied. Op die plekken mag niet eens gebouwd worden, dus maak er dan het meest fantastische landschapspark van Noord-Holland van.”

José Pietens

Zaandam ■ Distelbrink was woensdag een van de sprekers op een bijeenkomst van stichting Babel in het Zaanse Museum over klimaatverandering als uitgangspunt voor stedelijk ontwerp. Het platform voor architectuur wil de discussie aanzwengelen over het Zaanstad van de toekomst.

Ingewikkelde puzzel

Wat moet er in de stad en de dorpen gebeuren om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen, te verminderen en – liefst – te stoppen? Dat is een ingewikkelde puzzel. Er moet ruimte zijn voor mens- en milieuvriendelijk wonen, werken, recreëren en vervoer. En daar komt dan nog lokale problematiek bovenop: in polders wordt water als het grootste probleem gezien. Zaanstad heeft daarnaast te kampen met een slappe bodem en bodemdaling. „Misschien kun je je afvragen of er nog geïnvesteerd moet worden in ontwikkelingen in lager gelegen gebieden”, zei Ilse Voskamp, onderzoeker Klimaatbestendigheid aan de Universiteit van Wageningen. In de veenweidegebieden kan misschien het grondwaterpeil omhoog, met vormen van teelt, zoals lisdodde, die geschikt zijn voor nattere grond. Maar het kan ook een optie zijn om een aantal droogmakerijen onder water te zetten, voegde ze daar aan toe.

Futuristische plaatjes

Met haar onderzoeksgroep maakte Voskamp een visie voor Arnhem. De stad ligt op hoger gelegen zandgrond, op de grens met rivieren en de Hoge Veluwe. Het plaatje dat zij schetst, lijkt uit de futuristische cartoonserie The Jetsons te komen, maar dan veel groener. Het Arnhem anno 2120 staat vol gras en bomen, met bewoners die luiers naast een waterval en wonen in speelse, houten hoogbouw en droneverkeer in de lucht. „Je moet meebewegen met de natuur die er is. Dat betekent niet dat je de Veluwe volbouwt, maar bouwt in harmonie met wat er is.” Voor Zaanstad is het logisch om de Zaan en het aloude slotenpatroon als uitgangspunt te nemen.

Ook Distelbrink kwam met futuristische plaatjes van nieuwbouw in groene en waterrijke steden. Ook haar credo is: kijk naar wat er is en beweeg daar in mee. In Zaanstad is dat vooral water. Makkelijk gezegd als je met nieuwbouw komt, meende toehoorder Ed Pielkenrood. „Maar wat doen we met bestaande bouw? Gaan we echt de stolpboerderijen in de droogmakerijen onder water zetten?”

Strakke koeienweilanden

Het is volgens de sprekers niet de bedoeling om het cultureel erfgoed

Experimenten met vormen van teelt die geschikt zijn voor nattere bodems bij Nauerna.

FOTO JOSÉ PIETENS

Blijven 'we' in de polder, of moeten we op hogere zandgrond gaan wonen?

FOTO JOSÉ PIETENS

te veruieren. Distelbrink: „Maar je kunt er wel anders naar kijken. Die boerderijen hebben vaak ook lange percelen. Moeten dat allemaal strakke koeienweilanden blijven, of kun je delen ervan ook anders gebruiken?”

Karel Bruin-Baerts van Hoog-

heemraadschap Hollands Noorderkwartier vond niet dat we met zijn allen naar de hoger gelegen delen van Nederland moeten verhuizen. „In de polder kun je behoorlijk wat bij sleutelen, maar er zijn wel forse ingrepen nodig. De grootste uitdaging is natuurlijk de bestaande

stad, want juist daar is de ruimte beperkt.”

De ruimte is letterlijk beperkt, omdat in het open landschap niet mag worden gebouwd. De gemeente richt zich op inbreien. De stad groener maken en beter aanpassen op de klimaatverandering is com-

plex, aldus wethouder Wessel Breunnesse van Klimaatadaptatie. „Wonen in het groen is fijner en gezonder, maar daar is niet overal ruimte voor. Al lijkt er boven de grond genoeg ruimte, onder de grond kan het dan vol liggen met kabels en buizen.”

„Gaan we echt de stolpboerderijen in de droogmakerijen onder water zetten?”

Ed Pielkenrood